

Mort abans de néixer

Enciclopèdia.cat diu que el professor, filòleg i crític literari Antoni Vilanova i Andreu, nascut l'any 1923, va morir el 5 de febrer –fins aquí, anem bé– de 1008! Ho diu al títol de l'article, amb caràcters ben visibles, i també quan el nom del filòleg apareix dins de la llista de tots els Vilanova recollits per l'Enciclopèdia, pas previ per a accedir a l'article de l'interessat.

Plagi periodístic potiner

El 9 Nou, periòdic d'Osona i el Ripollès, obre la pàgina 54 de l'edició del 14 de març amb aquest titular: "Reediten els poemes satírics escrits per un monjo de Vic al segle XVIII". És un error, perquè els poemes no s'havien editat mai, i és també pràcticament l'única aportació del periòdic a la notícia. El text de la informació, signat per Jordi Vilarrodà, és una reelaboració, sense esmentar-ne la font, de la que va oferir *EL TEMPS*, en primícia, als seus lectors el 19 de febrer, sobre l'edició de *La Musa vigatana*, de Marià Torrent i Vinyas (1779-1823). Dels més de cinc mil versos del volum, *El 9 Nou* no s'ha esforçat a citar-ne ni comentar-ne cap de diferent dels citats i comentats per *EL TEMPS*.

Quina esterrecada!

El DIEC1 havia inclòs el mot *esterrecar*, amb aquesta primera accepció: "Estossinar, abatre". El DIEC2 potser ha pensat que *estossinar* i *abatre* són sinònims i ha eliminat el segon verb, *abatre*. Però *estossinar* és, diu el DIEC2, aterrar "a cops", és a dir, que amb un sol cop no n'hi ha prou i, en canvi, *esterrecar* indica, sovint, abatre una persona d'un sol cop. Al futbol, una esterrecada és l'acció concreta que fa un jugador que tira a terra un contrari amb un sol moviment: l'agressor no té necessitat d'estossinar-lo per abatre'l. El DIEC2, per tant, s'allunya de l'Alcover-Moll. Aquí, el primer sentit d'*esterrecar* és "abatre", i ni tan sols parla d'estossinar.

El copríncep Guitart protagonitza la història del bisbat d'Urgell i d'Andorra abans del 36 i després

El títol de la sobrecoberta del llibre editat per les Publicacions de l'Abadia de Montserrat és poc llamener: *El copríncep Mons. Justí Guitart i el seu temps (1920-1940)*. Però si el lector curiós, ni que sigui de forma mecànica, obre el llibre i s'atura a la portada, hi trobarà un subtítol més atractiu: "La història d'Andorra i d'Espanya i les relacions entre els dos països en temps turbulents". En efecte, el llibre escrit per Francesc Badia i Batalla és més una detallada història de les relacions institucionals hispano-andorranes entre els anys 20 i 40 que no pas una biografia de Justí Guitart.

Com diu l'historiador mateix a la introducció, "no s'ha intentat fer una veritable biografia de Justí Guitart –només s'estudia la vida del personatge a partir de la seva consagració episcopal–, sinó que més aviat s'ha volgut confegir una senzilla història de la seva època".

De senzilla, res de res. Van ser anys, com diu el subtítol, turbulents. El teló de fons polític i social d'aquest pontificat fou divers i canviant en extrem: monarquia constitucional, dictadura, república, revolució i persecució religiosa, guerra civil i una nova dictadura. L'historiador ha tingut molta feina. Van ser vint anys molt plens. Li ha calgut escriure més de 600 pàgines per descriure'ls. I, a més de la consulta als arxius, ha fet un treball d'història oral, d'indubtable importància en un país on, en aquella època, hi havia una gran mancança de publicacions escrites.

Fet i fet, Francesc Badia i Batalla ha escrit una història d'Andorra i de com va haver de fer front als sovintejats canvis de rumb polítics i socials que es van produir a l'estat espanyol. Aquesta crònica es completa amb la història de la diòcesi d'Urgell, tractada més a fons durant la seva època més difícil, la Guerra Civil Espanyola. Hi ha dedicat diversos capítols. Aquests: "La revolta militar i l'esclat de la revolució espanyola. La Seu d'Urgell (1936)"; "La persecució religiosa a la Seu d'Urgell (1936)"; "La persecució religiosa a la diòcesi d'Urgell (1936-1939)"; "El bisbat d'Urgell durant la revolució i la guerra civil espanyola (1937)" i "El bisbat d'Urgell durant la guerra civil espanyola (1938)".

Hi ha alta política i històries personals, moltes de les quals dramàtiques, com les dels fugitius de la zona republicanoanarquista que no aconseguiren arribar a Andorra. Podem descobrir les gestions d'alt nivell fetes pel copríncep i contemplar escenes, entre dramàtiques i còmiques, com les de les incursions dels revolucionaris espanyols a Andorra. I veure com, de mica en mica, es va construint el retrat d'un home discret i modest que no va voler que a les seves exèquies es fes cap elogi de la seva persona però que, per a l'historiador, va ser un gran bisbe i un gran copríncep. Perquè, com a bisbe, defensà l'Església en temps difícils, i, com a copríncep, preservà i sostingué a ultrança la independència i la sobirania d'Andorra.

Retrat del bisbe Justí Guitart, realitzat pel pintor Antonio Gómez Martín. Il·lustra la sobrecoberta del llibre.